

to platno ali okoli drugega roga ali okoli čeljusti tako priveže, da precej močno na krvaveče žile tišči. S to obezo se živinče pusti 24 ur stati, tudi se mu ne da brž jesti, da žvekajé žile ne razžene in kri zopet teči začne. Tudi se mora gledati na to, da živinče drgajé ob jaslíh ali steni obeze ne odtrga. Ko bi bilo živinčetu, predno se mu je rana obezala, precej veliko krvi izteklo, se tega ravno ni treba strašiti, ker se s tem zabrani, da se možgani ne vnamó, kar se o takih prilikah, ko se rog odbije, lahko zgodi. Kajti možgani se gotovo pri tem več ali manj pretresejo. Tri dni potem, ko je rana nastala in se začne gnjojiti, se z mlačno vodo pajčevina in hodni ovitek razmoči in iz rane vzame. Ta se z mijilnico izmije in sežganím golunom potrosi. To se more pa vsaki dan ponoviti, dokler rana ne zaceli. Da živinče pri obezovanju in umivanju mirno stoji in drži, se mu mora s palcem in kazavnikom v nosnico seči in srednjo steno med nosnicama nekoliko stiskati.

M. Karpja reja slasti z ozirom na kmeta. Kmetovavec mora dan današnji vse žile napeti, da z marljivostjo, razumóm in pametno obrnjením denarjem pridelke poljske kolikor le more povzdigne, razno vodo pa več ali manj v nemar pušča. In vendar je čas, da se tudi na ta del mogočih njegovih dohodkov njegova skrb in pozornost obračati začne. Ni ravno najmanjši del dohodkov, ki si jih kmet iz vode more nakloniti, ako jo primerno porabi v to, da si v nji redi karpe. Že koj v prvi spomladi, brž ko se narava začne dramiti, prinese karp kmetu nekoliko dohodkov. Tu se lahko prodajajo dve—triletni karpi pa tudi taki, ki le za nasade za zarod služijo. Jeseni pa vrže karp, če je kmetu morda marsikteri drugih pridelkov ali popolnem ali vsaj z večíno odrekel, zopet lepi denar. Skozi leto so ga strašile nevihte in vročina, moča in suša, pritiskali so njem skrbi in težave, nezgode in trudi, vsega tega ga karpja reja ne stoji in vendar se mu dobro izplača.

Sejmovi 16. jun. sv. Barbara pri Konjicah Celje, sv. Florijan na Lasnici, Gleisdorf, Lembah, Ruše, Pobrež ptujskega okraja, Plauina, Nova Cerkva, Mozirje, sv. Vid pod Ptujem; 18. jun. Loka; 20. jun. Vitanje; 21. jun. Studenci nad Mariborom.

Dopisi.

Iz Maribora. (Baron Goedel — odlikovanja.) Bilo je l. 1872 sred jeseni, ko ima kmet dela na cente, da je vojni minister naenkrat 400 mož rezervistov domačega našega slavnega regimenta sklicati ukazal, da gredó daleč na Primorsko, tamošnjih salin čuvat t. j. naprav, kder se iz morske vode sol dela. Nevolja bila je med našimi kmeti občna. Za blagor Slovencev vselej uneti

naš deželni poslanec g. dr. Radaj je sklical župane v g. Goetzovo dvorano ter jim predložil prošnjo do ministerstva, naj bi se našim kmetom in njihovim sinom tokrat prizaneslo in nepovoljni ukaz preklical. Župani so se vé srca radi podpisali. Sedaj je pa previdni dr. Radaj premišljeval, kdo in kde bi se našel tak gospod, ki bi prošnjo pri ministrih tako podpiral, da bi kaj zdalo, da nebi, kakor se rado zgodi, vržena bila v papirni koš. Premišljeval je simotamo, naposled mu pride na misel g. baron Goedel. On je naš rojak, si misli, on je veljaven gospod, on ima sree za nas in móč pomagati; do njega se hočem obrnóti. Sklenjeno, storjeno! G. dr. Radaj odpošlje od županov podpisano prošnjo slavnemu ministerstvu, gospodu baronu Goedelu pa napiše pismo, v katerem ga milo poprosi, naj se usmili in potegne za svoje slovenske rojake. Ko je g. baron pismo prejel, si ni nič dolgo premišljeval, ampak je hitro tekkel k vojnemu ministru in dosegel, da je ta uže odposlani ukaz preklical — 400 slovenskih vojakov, krepkih delavcev in podpornikov staršev, oskrbnikov rodbin ostalo je doma! Ta blagi čin priporočuje našim slovenskim kmetskim volilcem kandidata barona Goedela tako, da ni treba besedice dostaviti. Boljšega kandidata ne najdemo. Njega hočemo izvoliti dne 2. julija za svojega poslanca! — Svittli cesar so za zasluge ob priliki bosenske vojske podelili odlikovanja večím osebám, ki zanimajo tudi bralce „Slov. Gospodarja“. Mariborski okrajni glavar g. J. Seeder je prejel vitežki križec Franc-Jozefovega reda, g. dr. Albert Leonhard v Mariboru zlato svetinjo s krono, g. dr. Mali in dr. Rak v Mariboru, Jožefína Žerjav v Celovcu zlato svetinjo, g. Linzler v Brežicah in zdravnik g. Medič v Sevnici srebrno svetinjo s krono, potem najvišje cesarsko priznanje mesto Maribor in Slov. Bistrica. gospa Katarina Pahnerjeva in gospa Ida Reiserjeva, baron Vay v Konjicah, zdravnik gosp. Urbaček v Mariboru, grajščak Sevníški in celjski okrajni glavar g. Haas.

Iz gornje-radgonskega okraja. (Volitve) Poštovani v urednik! Želji Vaši, naznaniti Vam, kako je kaj v našem okraju zastran volitve v državni zbor, rad ustrezem sledečimi vrsticami. Dozdaj še je v tej reči celo malo gibanja opaziti in bržčas bodo takrat volitve brez vse burke tekle. Lastna skušnja nas je naučila pameti. Zato zdaj že sprevidimo, kako velik je razloček med pravimi prijatelji kmetiškega stana in med lažljivimi preroki. Med prave prijatelje slovenskih kmetov štejemó pa tebe ljubi „Gospodar“. Kolikokrat sem na lastna uha slišal praviti: „od onega časa, odkar sem na „Gosp.“ naročen, že vselej komaj čakam, da ga iz pošte dobim in po pravici zvem, kaj se na svetu novega godi, ter da se iz njega naučim to ali ono reč, koja bo mi na hasek in potrebo“. Take besede se med našim vrlím kmetíškim ljudstvom pogostem čujejo. Zato pa se tudi slobodno reče, da bodo

se naši gledé volitve tako ravnali, kako jih „Gospodar“ podučuje, in držali bodo se tudi za naprej svojega dozdnajnega državnega poslanca gosp. Hermana, kajti dobro vejo, če bi po takem šlo, kako g. Herman želi, bi se s časom dače zopet tako znižale, kakor bilo je pred kakimi tridesetimi leti. Pa tudi to prav dobro vemo, da se kaj takega ne more obrnočki zgoditi, ker se strašansko veliki dolgi, v ktere so liberalci cesarstvo zakopali, ne bodo mogli v ednem letu zdatno znižati, če tudi enkrat obveljajo predlogi onih poslancev, kateri so bili s g. Hermanom vred dozdnaj vedno v manjini. Če bodo se totokrat zbrali po večini taki poslanci, ki so s Hermanom enakih misli, tedaj smo si vesti, da se bar novi dolgovi ne bodo delali. Zato, ker to vse dobro vemo in znamo, bodemo dne 2. julija zložno s Ljutomerčani glasovali za onega moža, katerega nam narodnjaki v Gospodarju priporočajo, namreč za gospoda Mihala Hermana. Res je še v našem okraju par krtov, ki rovajo in rovajo, ali zapstoj se napijajo. Pokojni Špirk bil je prekanjen mož, ali zavoljo zagrizenosti proti vsemu, kar je slovenskega, nije nič opravil, kam manje pa še bodo opravili drugi naši ubogi nemčurčki, ki vsi vkup nemajo toliko v glavi, ko je on imel v peti. Na koncu še Vam naznam, da je orehovski „pan-ernferaj“, kakor se pri nas pravi, že celo „tota“; kajti razumnejši med onimi, ki so bili poprej tudi za njega zauzeti, so sprevideli sleparijo, zato nečejo nič več o njem čuti, a gosp. vitez Hempl, ki ga je najbolj podpiral, nadač se, da bo orehovski „babji dohtar“ odličnemu narodnjaku, vrlemu g. Kukovcu tla podmolil ali nogo spodbil in njega v deželni zbor spravil, mu je tudi že davno hrbet obrnil, in kakor se čuje je g. Hempelju zdaj že prav žal, da se je med pleve mešal. In tako je tudi še pri nekterih drugih. Nemam nič proti temu, ampak odkritosrečno rečem prav dobro bi bilo, če bi imeli kmetiški ljudje na večih krajih svoja posebna društva, v katerih bi se pogovarjali o raznih rečeh, ki bi njim na bask biti zamogle; ali prvo in najpoglavitejšo pri tem je; imeti poštenega pametnega moža za voditelja, ne pa kake gole sebičnjake brez vere in domoljubja, ki se komaj živi kajhe branijo. Ali o tem drugokrat več!

Iz Sil pri Slov. Gradcu. Pretečeni mesec nam je tukaj nemila smrt pobrala jako pridnega posestnika, še le 29letnega g. Matijo Rudelna. Bil je miruljuben sosed, zvest prijatelj, posebno pa blagodušen dobronik ubogim in pomočnik sosedom, če je kateri zašel v kako potrebo. Ranjki je bil tudi vrl Slovenec in veren sin sv. matere kato-liške Cerkve. Prijatelji ga bodemo težko pogrešali, posebno pa zapuščena njegova bolena žena in dva še drobna otročiča. Bodi mu zemljica lahka! V Kotlah pri Pliberku na bližnjem Koroškem se je sin Tomaž Povšer (Gradišnik) na svojega očeta z odprtim nožem postavil ter mu zavalal mnogo ran. Sprla sta se zaradi tega, ker je stari in varčenju privajeni oče sinu očital zapravljivost. Sko-

raj ves les iz lepege gozda je sin posekati dal in prodati. Sploh pa tudi pri nas gozde hudo posekavajo, a za pogozdenje se le malo kaj stori. To utegne imeti za naše potemce še jako žalostnih nasledkov!

Iz Apač na Koroškem. (Nedopovedljiva žalost) tare nas koroške Slovence. Naši učitelji hočejo vse v nemce premesiti in prestrojiti. Sklenili so vso mladino ponemčiti. Čudno zares, močno čudno pa je, da pri nas nobeden zastopen mož pri tolikih nezgodah niti besedice ne zine. Nihče ne premišljuje, kolika škoda, da ne rečem krivica, se nam godi. Namesto da bi se kaj koristnega naučili, se nemščina v glave vbija, da potem, ko otrok 8 let v šolo hodi, ničesar ne zna druga, kakor nekaj pokvarjenih nemških besed brbljati. Otroka s tako nemščino in tako slabimi drugimi vednostmi ne morejo starši nikamor v službo dati. Ali po tem takem ne kaže bolje otroke doma pri-držati, da se delati vadijo in staršem pomagajo, ki jih včasih krvavo potrebujejo? Vendar svetovati tega staršem tudi ne morem, ker so hitro kaznovani, če otrok eno ali dve uri zamudi. Človek res ne vé, kaj bi storil. Pa menda res ne bo drugače, kakor da bodemo Korošci vsi morali nemci biti. Saj nimamo nobenega domačega slovenskega lista, podobnega „Novicam“ ali „Slov. Gospodarju“. To pogrešamo posebno sedaj ob volitvah. Premalo se poznamo tukajšnji Slovenci, ne moremo se porazumiti, nikder združiti in zjediniti in zato vsikdar propademo, kar je največja napaka za nas!

Anton Božič.

Iz Ptuja. (Volitve.) Približavajo se zopet volitve za državni zbor in s tem nastane za nas zadača: izbrati si take moze, do katerih imamo popolno zaupanje, da bodo se poganjali za to, da se najpoprej po mogočnosti popravijo one hude nadloge, v ktere so nas spravili nesrečni preroki židovskega liberalstva. Trdno se nam dozdeva, da začinja zdaj tudi za uboge Slovence izhajati solnce veselejše bodočnosti. Kajti dozdnajnega, Slovanom sovražnega, beškega gospodarenja so se že skoro povsod do grla nasitili. Skoro povsod so že prišli do prepričanja, da ono liberalno hujskanje proti krščanski veri nič ne pomaga, ne državi ne narodom, ter da je za obstanek cesarstva neobhodno potrebno vsem narodom ne samo pripoznati, marveč istinski oživotvoriti jednake pravice, lotiti in držati se onega pravca in pota, kojega so priporočevali slavjanski državni poslanci, med njimi tudi naša štajerska, slovenska, gg. Herman in Vošnjak. In zatoj ker se je sedajni minister notrajnih opravil grof Taafe osvedočil, da so zahtevanja slovan-skih poslancev opravičena in državi v ničem ne najmanje protivna, prav zatoj prepovedal je uradnikom vtikati se v volitve. Tedaj se našim volilnim možem ne bode trebalo bojati nikake zamere pri tej ali unej uradnji, če bodo glasovali za one izvrstnjake, katere je shod narodnjakov, dne 29. maja v Mariboru, za volitev priporočiti za

dobro spoznal in sicer : v volilnem okraju mariborsko-konjiško-slovenjo-gradskem-mahrenberskem za svojemu narodu vedno zvestega sina, visokorodnega gospoda barona H. Ladislava Goedela; v volilnem okraju ptujsko-ljutomersko-rogačkem: za, nam že od nekdaj pravičnega, mnogo skušenega gosp. Mihaela Hermana; v volilnem okraju celjsko-brežkem: za neustrašljivega, bistroumnega govornika gospoda dr. Jožefa Vošnjaka. Po tem takem tedaj takrat ne bode nas stalo posebnega truda, zmagati z nam priporočenimi zastopniki; zlasti pri nas v volilnem okraju Ljutomersko-ptujsko-rogačkem še bar dozda nikdo o tem ni mislil gospodu Hermanu naproti stopiti, in sicer ne samo zavolj tega, ker je grozdje prekiselo, ampak tudi za to, ker je tudi našim protivnikom prav dobro znano, da je naš g. poslanec tako imenitna delavna moč, da mu težko gde para najti. Ali itak ne bilo bi prav v nemar se spustiti in držati križoma rok. Kajti čem več glasov dobi izbrani poslanec, tem bolje se uvažajo njegove besede. Ko se je meseca oktobra 1873. prvokrat volilo za državni zbor, nijeden poslanec v celem Štajeru ni tako sijajno zmagal ko g. Herman. Od 354 glasov dobil je 282. Čvrsto se nadamo, da bode takrat še vse boljše teklo. Kdor je pazljivo čital g. Hermanove govore, ta se moral osvedočiti, koliko si je naš gosp. poslanec prizadeval, kmetiškemu stanu odlehčiti težka bremena; koja ga tiščije, in spraviti mu vse pravice, kakih tisti vredni so, kateri njiva in gorice v potu obdelavajo. Ali na žalost bilo je l. 1873 premalo takih izvoljenih, ki bi bili s gosp. Hermanom enakih misli. Liberalci imeli so večino in so sklepali vse kaj in kako se njim poljubilo. Največ haska od liberalnih postav imajo židovje in drugi oderuhi. Nadamo se, da zadobijo takrat večino oni poslanci, ki so z našimi enakih misli. Če se to posreči, potem bodo one težke rane, koje so nam liberalni zavdali, s časom celiti počele. Bog daj!

Iz Solčave. Pri nas je pozna vigred, ker prebivamo po visokih planinah. Jarino smo do 1. junija še le po večjem dosejali. Slabo vreme in sneg nas je dolgo zaviral. Cvetejo le črešnje, drugo je deloma prepoznati, deloma prezgodnji sneg uničil. Snega je še sedaj videti veliko in blizu naših njiv. Tudi nas pozdravljajo pogosti snegovi plazi iz visoke Ojstrice in Rinke in se vijejo čez skaline, da se okolica trese in buči, kakor da bi potres bil. Ljubega Boga prav milo prosimo, naj nam da toplih dni, poletnih in jesenskih, da nam bode prirastlo in dozorelo, česar nam treba!

K. V. kmet.

Iz Dramelj. Pozno, skoraj prepozno prosimo „Slov. Gosp.“ za objavljenje sledečih vrstic. Dne 28. aprila t. l. dobili smo Drameljčani novega župnika č. g. Janeza Einsiedlerja in smo jih v velikem številu, čeravno je hudo deževalo, pričakali. Č. g. provizor so se jim nasproti peljali do št. Jurijske železniške postaje. Na meji Drameljske fare so stali 4 maji z napisi, jednako na 4 drugih

mestih noter do farovža. Med zvonjenjem zvonov in grmenjem možnarjev so obhajali svoj vhod najprej v farno cerkev, kder so izpred velikega altarja farane prijazno nagovorili in zabvalili se za prelepi sprejem. V nedeljo 4. maja potem bila je slovesna inštalacija, katero so opravljali č. g. dekan Šmarijski, pridigo pa so prevzeli mnogoletni prijatelj novega župnika, preč. g. opat celjski. Po sv. opravi bil je velik obed v farovžu, kder se je veselo spominjalo v živahnih napitnicah duhovskih in svetnih prednikov pa tudi navzočih gostov in Drameljskih faranov. Hvala Bogu za vse, hvala vsem, ki so pripomagali.

Iz Dravinjske doline. (Svečanost.) Dne 5. junija t. l. zbrala se je nenavadna množica Makolskih farmanov, šolarjev in šolaric in 19 duhovnikov v cerkvi in v farovžu. Obhajala se je namreč tajna svečanost — Abrahamov god! Slavnoznani, prečastiti in veleučeni gospod Makolski župnik, Ant. Hajšek, doživeli so 50. leto svojega življenja. Minulega leta 25. leto svojega mešništva in letos 50. svoj imendan. Cerkvena svečanost obhajala se je slovesno. Velezaslužni g. nadučitelj prepeval je izvrstno s šolsko mladinoj mešne pesmi — vzlasti pa pesem — zloženo v to svečanost Abrahamovega goda. Zadržek te pesmi izvalil je preč. duhovščini in pričujočemu ljudstvu v cerkvi solze veselja. Kot krona te svečanosti bil je kratki nagovor zgovornega g. župnika A. H. na šolsko mladino! Iz Abrahamovega življenja priporočili so mladini: vero in pokorščino. Iz lastnega življenja povedali so pripomočke k dolgemu življenju: zmernost, miruljubnost, brezmadežno življenje po sv. kat. veri in naukih šolskih in cerkvenih sploh, pošteno in pravično življenje! Sledilo je potem v farovžu čestitanje od vseh strani. Najbolj prisrčna čestitka bila je od šolske mladine, katero je prednašala pridna šolarica N. prav ginljivo. Pri skupnem obedu razveselila je pričajoče goste prvič: od znanega preč. g. Virka, cerkvenega in narodnega pesnika, v to svečanost zložena pesem, katero so sami glasoviti pesnik prednašali. Drugič: veliko živahnost in smeha narejal je med obedom s svojimi izvrstnimi ter šegavnimi napitnicami č. g. J. S., župnik v St. In slednjič pride čas odhoda. Vsak se je le s tem poslovil od preč. g. Makolskega župnika, kot 50letnega godovnjaka: naj Bog obrani v prihodnjich bolj zdravega in krepkega v čast sv. kat. Cerkvi, v močno podporo Slovincem; Bog Vam daj doživeti visoko starost in tudi 50letnico svojega dušnega pastirstva!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volilno gibanje postaje čedalje živabnejše. Štajerski Slovenci smo bili prvi urejeni in smo postavili kandidate, o katerih nekdo v dunajski „Presse“ jamra: „v mariborskem okraju imajo liberalci samo nesrečo; nedavno je zopet bil eden in sicer jako na kmete upliven mož zaradi